

Nr. 334

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą

KALENDARZYK

27	N. Wirgiliusza
28	P. Mąsweta B.
29	W. Saturina
30	S. Andrzeja Ap.
1	C. Eligiusza B.
2	P. † Bibiany
3	S. Franciszka Ks.

REDAKCJA

w ŁODZI

Al. Kościuszki 22-24

TELEFON 28.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota dnia 3 grudnia 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do rozwoju przyjmują wyłącznie redakcja „Rozwoju” i „Kurier” w Warszawie. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ich administracja nie odpowiada.

XXV.

Zawiadamiamy naszych czytelników, że dnia 1 grudnia „Rozwój” wkracza w 25 rok swojej pracy dziennikarskiej w Łodzi. Z okazji tej rocznicy dnia 4 grudnia, w niedzielę, wydany specjalny numer, który wydrukowany zostanie, w podwójnej ilości egzemplarzy.

Ogłoszenia do tego numeru, pomimo dużego nakładu, nie będą droższe, niż do zwykłych numerów, a nawet tańsze, bo kto przed świętami Bożego Narodzenia powtórzy jeszcze swoje anonsy, ten od następnych razy otrzyma 10% ustępstwa.

Ogłoszenia te prosimy przysyłać jak najszybciej, aby można je było wykończyć starannie, nawet bowiem pracy w ostatniej chwili wywołuje pośpiech, niezbyt w tych wypadkach pożądanym dla ogłaszających się, ani dla Adm.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Rozwoju” codziennie w biurze, al. Kościuszki Nr. 41. (4) 5

Administracja „Rozwoju”

LOS Y

do klasy II-iej nadeszły
Zamienić można w adm. „Rozwoju”

576B

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

(wł) Na wczorajszym popoł. posiedzeniu Rady min. omawiano sprawę rewindykacji i reewakuacji mienia polskiego z Rosji.

(wł) Rozprawy plenarne w Sejmie nad daniną państwową i projektem naprawy finansów rozpoczną się w nadchodzący piątek.

(wł) Wczorajsze posiedzenie komisji skarbowo-budżetowej było ważne z tego względu, że zdecydowano § 52 ustawy o daninie i § 8 ustawy o naprawie finansów państwowych. Oba paragrafy zostały wniesione przez min. skarbu.

Paragraf 52 przyjęto w redakcji rządowej.

kompromisowy, mianowicie, że sejm w wypadkach uchwalania wydatków będzie zasięgał opinii rządu. W ten sposób stanowisko min. Michalskiego który zagroził dymisią, gdyby postulatów jego nie przyjęto, zostało na razie ustalone.

Z Sejmu.

WARSZAWA 2 (wł) Dzisiejsze plenarne posiedzenie Sejmu było poświęcone drobniejszym sprawom. Na końcu rozprawiano nad wnioskiem nagłym Zw. Lud. Nar. w sprawie nadużyć b. min. rolnictwa Bardia. W związku z tem Zw. Lud. Nar. wezwał rząd, aby postawić sąd w tej sprawie i aby Sejm upoważnił ministra sprawiedliw. do utworzenia kompletu 5 sędziów Sądu Najwyższego.

P. S. L. składa wniosek nagły w sprawie wysłania przez b. min. p. Wład. Grabskiego z funduszy państwowych posłowi Rzeczypospolitej w Brukseli krewnemu b. min. Sapięchy p. Sobańskiemu znacznej pożyczki 10 tys. funt. szterl. i wzywa rząd, a szczególnie p. min. skarbu, do wyjaśnienia. (9)

Z rady ministrów

Początek czwartkowego posiedzenia Rady Ministrów w dniu 1 grudnia odbył się w Belwederze w obecności p. Naczelnika Państwa. Wyслуchano sprawozdania prezesa komisji reewakuacyjnej w Moskwie, p. Antoniego Olszowskiego. Po przeprowadzeniu dyskusji powzięte uchwałę odłożono do następnego posiedzenia, wyznaczonego na piątek.

Następnie zwykłej swej siedzibie Rada Ministrów w przyjęła projekt rozporządzenia sprawie przekazania ministerstwu przemysłu i handlu wszystkich spraw, związanych z marynarką handlową; w sprawie rozwiązania rad miejskich na obszarze b. dzielnicy pruskiej i w sprawie przedłużenia okresu organizacji sądownictwa do końca 1922 r. Wreszcie przyjęto statut państwowego zakładu badania surowic. Następnie uchwalono wnioski o udzielenie miastom Lublinowi, Białostokowi i Zawierciu pożyczek z skarbu państwa i o wyłączenie gruntów na rzecz budowy kolejek wąskotorowych Krzywec Dąbrowa.

Z kom. handl. przemysł.

WARSZAWA 2 (wł) W dalszym ciągu posiedzenia komisji handlowo-przemysł. p. Strassburger odnosił sprawę ze stosunku rządu do przemysłu państwowego. Jest absolutnie wykluczone, aby rząd udzielił jakiegokolwiek pomocy bezrobotnym. Rząd nie może podtrzymywać przemysłu zamówieniami państwowymi.

Min. zaznaczył, że przedstawiciele przemysłowców okazali gotowość stosunków handlowych z kooperatywami w Polsce (celem uniknięcia drogiego pośredników handlowych) i że obniżenie płac robotników w fabrykach nie nastąpi wcześniej, zanim nie spadną ceny artykułów pierwszej potrzeby.

ZOLNIERZE OSADNICY

Prezes Gł. Urzędu ziemskiego oświadczył, że dotychczas rozdzielono 152 tys. morgów gruntu pomiędzy żołnierzy kolonistów. Przebieg wypadka na jednego osadnika po 16 ha.

Do osadnictwa zakwalifikowano dotychczas ogółem 4977 żołnierzy.

Obrzynie rozruchy we Wiedniu.

(Od wł. koresp.)

Obrzynie zaburzenia wybuchły w dniu 1 grudnia w Wiedniu. Tłum bardzo liczny składający się z szumowin społecznych robotników sunął z przedmieść do centrum miasta i dotarł do Ringów, rozbijając po drodze szyby w sklepach i rabując. Nie omijał również i hoteli, gdzie otwierał przewoźną numer i rabował gościom garderobę i futra. Nawet dyplomata angielski Willam Godde

został doszczętnie zrabowany w hotelu Bristol. Tłum w zamian szat angielskiego dyplomaty, zostawił mu swoje. Straty obliczono na miljarde. Aresztowano 450 osób. Zebrani kamieniami i kijami poturbowali licznych policjantów.

Wczoraj (2 grud.) policja porobiła szerokie zarządzenia, aby nie dopuścić do dalszych ekscesów.

W WASZYNGTONIE.

W Waszyngtonie znów wszczęły się nieporozumienia. Delegacja Japońska usunęła admirała Kato, za jego ustepliwość, i teraz żąda aby stosunek floty angielskiej, francuskiej i japońskiej był jednakowy (10:10:7).

Kato zostanie prawdopodobnie odwołany. Fakt ten wywołał na obradujących silne wra

OPOZYCJA JAPONJI.

Na wczoraj wyznaczona została niesłychanie ciekawa sprawa. Rozchodziło się o cofanie wojsk obcych z Chin. Japonia stanęła wczoraj oświadczyła że z Mandżurji wojsk swych nie wycofa, gdyż posiada na to prawo na podstawie specjalnego Traktatu.

W naradach w komisji dalekiego Wschodu przyjęli udział Hughes Rezultat niezgodny.

Poszukiwacze Edisonów,

Ze słów wysołej osobistości w Państwie, następującej w swych rękach ministerjum wojny, powiedzieliśmy się, iż nas a Rzeczpospolita traktuje pojęcie fachowców bardzo „rozciągliwie”, t. j. ukazała, iż Napoleona trzeba szukać między malarzami, prezesostwo ministrów można powierzyć tylko ludziom bez krawata, a Aleksander Macedoński może wyjść jedynie z pośród kiki federalistów.

Nie jest, to wprowadzenie nowego, gdyż od chwili powstania Polski tak zwany „lud”, który doświadczył się do rządów, uważa, iż jedyną rekonią „fachowości” jest ludowa nauka „a la Edison”, którego, jak wiadomo, wychowała ułica.

Dzięki takiemu doborowi ludzi idą nieprzerwanym sznureczkiem różne odznaczenia i mianowania, a od przejrzenia kwalifikacji szeregu nowych dostojników państwowych, najzdrowszy dromader dostałby objawów tańca św. Wita i wybrałby natychmiastowy „szlag” galicyjski, niż dalsze istnienie pod rządami tego rodzaju kacyków.

Objawy tej manji szukania pereł w ludowej gnoźwie mamy do zanotowania na każdym kroku:

Tu many prezydenta miasta, — który jest „osobistym wrogiem” skończenia szkółki miejskiej dla ławników, gdzieinziej wysoki urząd w M. n. pracy piastuje były „pikus” z kafeletu, owdzie ministrem rolnictwa została osobistość o na szerszym horyzoncie umysłowym między inwentarzem państwowego majoratu.

Dzięki wynalazczości tej klikki ludowych Edisonów, którzy obecnie muszą bardzo chronić głowę od zimna i od pełnienia, powstaje u nas nietylko historyczne, ale historyczne zbroczenie federalistyczne, w odnet którego dostała się nawet głowa państwa.

Dzięki tym ludowym Napoleonom, „sam” naczelnik zjechał do Lidy i obiecuje mieszkańcom szablą bronić ich ziemi od tych, którzy by chcieli oderwać ich od Polski.

Trochę więcej determinacji, trochę więcej konsekwencji, a głowa naszego państwa mogła by się naprawdę spotkać z szablą Naczelnika....

Do takich to konkluzji prowadzi uporczywe wzmawianie różnym partyjnym wołkom, Wickom socjalikom i innym Ignacjom genialności Edisona i pozwalanie im na panoszenie się w bucie sternika, kiedy sternikami powinni być ci, co jedzą gorzki chleb fachowca lub inteligenta wśród różnego autoramentu kutw ludowych w rodzaju Wyspiańskiego Ciepca, sprzadającego na korze swoją O czyżną!

Wśród takiej atmosfery nie dziwnego, iż młn. romciwio. Poniatowski, wyzwolony pozostaje przez „Wyzwolenie” na Edisona, który zdobył woją pracą i niezwykłym darem argumentacji nieśmiertelne wawrzyny dwugroszowego Don Kiskota.

Ab o wiejski torredor Dąbski, mianowany zupełnie z nienacka wiceministrem spraw za granicznych, dzięki grze politycznej zgranej zgra przedstawicieli ludu.

Cienze są „Myśli prawdziwego polaka” Dmowskiego, wobec poetycznych i pełnych głębokiej mądrości prorocत्व tego par excellence dziecka ludu, głoszącego, iż tylko przez Austrię może powstać Polska i że lud polski nie wystawia sobie egzystencji bez cesarza Karola, a už co na mają — Stefia z żywca.

Albo taki Rataj — minister oświaty z P. S. L. najuczestniejszy rataj wśród ministrów oświaty, a zarazem pierwszy minister wśród rataj.

Takto spożytkowywa się u nas niefachowych Edisonów podczas, gdy „fachowy” literat Przybyszewski swó, cudowny język polski używa do namalowania mirak na poczęcie. (1)

Narazie manja poszukiwania Edisonów na ulicy lub koło wiejskich chłwików doprowadziła nas do bezprzykładnej katastrofy kijowskiej, do setek tysięcy ofiar ludzkich, a obecnie do ewentualnej utraty ziemi Wileńskiej.

Do czego nas jeszcze doprowadzi — trudno narazie przewidzieć, ale chyba ewentualna utrata Wilna, narazie otworzy oczy na najwinniejszym, wykazując najdowodniejszym, iż nawet nasze swojskie wielkości mają więcej podobieństwa do deserowców napoleonków niż „niefachowych” Napoleonów z ludu lub z partji. (3)

A. S.

Sytuacjan a Wileńszczyznę

Sprawa wileńska, ten nowy plebiscyt z raski bożej, wytworzony w Polsce, stanowi teraz ostatni etap naszych spraw zagranicznych.

Jak się to wszystko zakończy, trudno przewidzieć, to pewne, że już dziś do furny wyborczej stwarzają się różne hasła, najhojniej przez P. P. S. obstarwane. (3)

Sytuacja przedwyborcza na Wileńszczyźnie przedawia się nast.: Związek ludowo narodowy, Zjednoczenie, demokracja, chrześcijańskie związki zawodowe, bezpartyjni, narodowcy i szereg innych organizacji społecznych tworzą t. zw. blok narodowy.

Prezes Związku lud.-nar. Raczkowski oświadczył, że zgromadzenie orzekające powinno opowiedzieć się za wcieleniem do Polski, poczem uważać swoją rolę za skończoną. Brzostowski oświadczył im. Zjednoczenia, że Zjednoczenie wchodzi do sejmiku, celem jak najszybszego połączenia Wilna z Polską. Stronnictwo to jest przeciwnem systemowi kantonalnemu, oraz autonomji Wileńszczyzny. Wileński rejon powinien mieć ustroj taki, jak i inne województwa Rzeczypospolitej. Ks. Olszański,

przedstawiciel centrali chrześcijańskich Związków zawodowych oświadczył, że Związek ten stoi na stanowisku wcielenia Wileńszczyzny do Polski. O stojarku Wileńszczyzny do Polski powinien założyć się Sejm warszawski. Przywódca chrześc. demokracji Engel stoi na gruncie bezwzględnej wcielenia Wileńszczyzny do Polski w ramach zwykłego województwa samorządowego. — Wiceprezes Pol. Stron. Ludowego Saniewicz twierdził, że należy przede wszystkim załatwić sprawę połączenia Wileńszczyzny z Polską, następnie zaś przejść do rozważania spraw miejscowych w ramach kompetencji Sejmu wojewódzkiego.

Blok stronnictw ludowych tworzą: Polskie stronnictwo Lud. „Odrodzenie” i Rada Ludowa. Leader „Odrodzenia” Mieniewicz jest zdania, że Sejm wileński powinien załatwić szereg spraw miejscowych, głównie zaś sprawę rolną. Zaznaczył, że między polskim str. lud. a stron. demokr. jest postawiony w zasadzie bloc wyborczy.

Przywódca stron. demokr. Ludwik Abramowicz zaznaczył, że Sejm powinien określić swoją kompetencję oraz stosunek do zarząd

nień politycznych wogóle, a w szczególności zaś do Polski. Jest on za decentralizacją. Przypuszcza, że dojdzie do bloku między demokratami a polskiem stronnictwem ludowym „Odrodzenie”. Przywódca P. P. S. Gisztoń oświadczył, że stronnictwo jego będzie brońić zasady nieograniczonej kompetencji Sejmu.

Stoi ona na gruncie łączności z Polską z zachowaniem możliwie szerokości dla tego u samodzielnienia. P. P. S. żądała przeprowadzenia reformy rolnej, ubezpieczenia społecznego i szerokiej reformy na polu socjalnym. W akcji weznę również udział: Związek obrony woli ludności, stojący na stanowisku bezwzględnej inkorporacji, i bolszewicki klasowy związek za wodowy. Stanowisko Rad ludowych, stojących również na gruncie wcielenia, dotąd jest nie wyrażone. Na terenie Wilna wstąpił w życie zatem będą cztery listy polskie i jedna bolszewicka.

Na terenie wsi blok narodowy oraz blok ludowy. (1)

Żydowskie nadstawianie noji.

oooo

Parę dni temu przybył do Warszawy minister rządu kowieńskiego, p. J. Rosenbaum. Prasa żydowska w Polsce wystąpiła oczywiście z szeregiem hymnów powitalnych, jako że p. J. Rosenbaum jest wyznania możeszowego, a współpracownik „Najer Hajntu” pospieszył niebawem z interwiewem do p. Rosenbauana.

Nazajutrz ukazała się w tymże piśmie ciekawa wiadomość, udzielona jacyoby przez p. Rosenbaumą owemu współpracownikowi, wedle której p. Rosenbaum przyznał się do przyjacielskich stosunków z p. ministrem Skirmuntan, zaznacza, że przybył do Polski tylko na zaproszenie p. Skirmunta, robiąc tem oczywiście wielki zaszczyt państwu polskiemu; że przypomina (1) sobie p. Skirmunta jaszcz z czasów współpracy w Dumie państwowej (szkoła, że nie z tawny szkolne) i t. d.

Oczywiście skoro się minister Skirmunt o tem wszystkim dowiedział, bynajmniej nie uciechył się wyrażaniem łaskawej sympatii ze strony żyta, jak to się współpracownikowi „Najer Hajntu” wydawało, i niebawem pospieszył co prędzej zażądać się bytawianą co do jakichkolwiek stosunków z żydami.

I pisze: P. J. Rosenbaum przybył do Warszawy na własne życzenie, za wziętą władz polskich, lecz nie na zaproszenie ministra Skirmunta, lub wogóle rządu polskiego.

P. minister Skirmunt nie był postaw w Dumie państwowej, zarówno jak nie był wybrany do rady państwa z tego samego okręgu wyborczego co p. Rosenbaum. Zatem dzi tu prawdopodobnie pomyłka ze strony p. Rosenbaum, który bierze osobę p. ministra Skirmunta za p. Romana Skirmunta, b. postę do i dany. Wszak p. minister nie przypomina sobie wogóle, aby kiedykolwiek spotykał się z p. Rosenbaumem.

Tak to żydowska zarozumiałość i pycha została ukarana. 2

Handel z bolszewją.

Jesteśmy narodem niestęchawie tajemniczym i dopiero z pism zagranicznych dowiedujemy się o czynach naszego rządu. Moskiewskie „Izwestja” donoszą, że do września b. r. białoruski „Wiesziorg” (urząd dla handlu zagranicznego) robił zakupy na granicy polskiej, nawiązując stosunki z firmami polskimi. Obecnie firmy te uścisliły „Wiesziorgowi” znacznych krototerminowych kredytów, co daje możność prowadzenia interesów na szerokiej skali, oczywiście za wziętą i zgółą wziętą polskich. Między innymi zamówił „Wiesziorg” w białostockich fabrykach 25,000 arszynów (17,75 metrów) ciężkiej tkaniny. Obecnie ma nastąpić zakupno 10,000 parów cukru. (2)

Koleje gdańskie.

GDANSK. W związku z przejęciem zarządu kolejowego w m. Gdańska przez władze polskie, zjawił się dziś prezydent senatu Salm z wiceprezydentami i kilku członkami senatu w gmachu dyrekcji kolejowej w celu pożegnania urzędników i służby.

W przemowie swej prezydent Salm oświadczył o pożegnaniu się z zarządem kolejowym nie z względów narodowościowych, lecz tylko z względów na ideę samodzielności w m. Gdańska jest dla Gdańska chwilą nieznaczną i przykra.

Przebiega się jednak z oddaniem zarządu w ręce polskie pogodzie jako faktem dokonany. Prezydent wezwał przedstawicieli, urzędników, funkcjonariuszy i robotników, by z pełną pewnością przeszli do służby polskiej.

Posłowie lewicowi.

Socjalistyczny poseł, Jerzy Kontor prowadził na Śląsku Cieszyńskim, w okresie przed głosowaniem, akcję aprowizacyjną. Obracał wielkimi kapitałami, część ukradł z kraju uciekł. Obecnie Czesi zawiadomili rząd Polski o wypuszczeniu go z więzienia i odstąpieniu do granicy.

O noty Kriesa.

WARSZAWA (wł) Rząd polski nie uznaje za słuszne rozstrzygnięcie sprawy o notach Kriesa, które wydał Trybunał Lipski i zamierza w tej kwestii założyć protest do Trybunału Rozjemczego, o którym są wskazówki w Traktacie Wersalskim. Noty Kriesa muszą być zapłacone złotem *à pari*, gdyż już Niemcy pobrali za zastaw albo akcje lub listy, albo inne wartości wysoce wartościowe. (4)

Demagogia na Łotwie.

Komisja rolna konstytuanta łotewskiej uchwała w 3 czytaniu projekt ustawy o odszkodowaniach za majątki ziemskie wyłączone. Projekt ten sprawozdania niemał do zera sprawę odszkodowań. Wysokość ich oblicza się według form przedwojennych, przyczem 1 rubel carski równa się 2/3 rubla łotewskiego. Odszkodowanie będzie wypłacane w obligacjach państwowego banku rolnego po kursie nominalnym. Nie otrzymują go dzierżawcy, posiadacze dóbr rycerskich, właściciele majątków i t.p. (4)

Potwierdza się.

(wł) Jak pisaliśmy już o tem, powstanie na Ukrainie nie przedstawia się tak groźne jak nasze pisma czytające „Linyj Kraj”, organ petlurowców podaje. Dochdzą nas obecnie wieści, że oddział Pallija operujący w guberni Charkowskiej został rozbity. Resztki tego oddziału przeszły na terytorjum Polski. Oddział ten należał do najsilniejszych oddziałów, nie poparli go jednak chłopci. Inne oddziały miały przejść do Rumunii.

Na własną rękę.

Niemcy nieustannie kocietują anglików, którzy jakby na przekór dla Francji zbliżają się coraz bardziej do Niemiec, działając nawet na szkodę swoich aliantów.

Skarży się na tę robotę podstępna „Tems” w następujący sposób:

„Tems” pisze między innymi.

Niektórzy pragną, aby Niemcy nie płacili. Udzielenie moratorium Niemcom, równałoby się zupełnemu zerwaniu między Francją a Anglią. Należy myśleć o przeciwieństwie tego, a mianowicie o tem, że Niemcy muszą zawłacić. Jest to jednak możliwe tylko wtedy jeśli pomiędzy Sprzymierzonymi zostanie utrzymana jedność. Środkiem zapobieżenia bankructwu Niemiec jest porozumienie się Francji i Anglii celem wspólnego szukania źródeł pomocy finansowej Niemiec. Należy zastosować środki kontrolne, co jest jedynie wtedy możliwe, jeśli będzie ustanowiona Międzysprzymierzona Komisja Kontrolna, co znów jest zależne od zgody pomiędzy Sprzymierzonymi.

dzysprzymierzona Komisja Kontrolna, co znów jest zależne od zgody pomiędzy Sprzymierzonymi.

Moratorium.

„Evening Standard” oświadcza: Jeśli Niemcom zostanie udzielone moratorium, wówczas muszą one przyjąć następujące warunki: 1) finanse niemieckie będą podlegały przez dwa lata rewizji, 2) ostre zarządzenia przeciwko inflacji pieniądza papierowego; 3) utworzenie Międzysprzymierzona Komisji Kontrolnej w Berlinie dla czuwania nad niemieckimi finansami.

Z raju bolszewickiego.

Ludność wsi Maszajewa w gubernji Samarskiej w Rosji, wobec zupełnego braku chleba i wogóle aprowizacji, postanowiła, iż cała wieś powinna popełnić zbiorowe samobójstwo. Kobiety i dzieci o opinie nie pytano. Wybrano kilku najsilniejszych chłopców, którzy zamknęli każdą rodzinę w jej własnej chałupie i zawalili wejście słomą. Kiedy wszyscy zostali zamknięci, wybrani podpalili odrazu w kilku miejscach i rzucili się sami w płomień.

JUŻ RÓŻNE ZADANIA.

Związek białoruski zwołuje z powodu wyborów do Sejmu Wileńskiego konferencję swych organizacji.

AGITACJA BALFOURA.

Balfour w Nowym Jorku agituje swemi mowami w kwestji zbliżenia się amerykańsko-angielskiego. Mowy jego gromadzą duże słuchaczy i wywołują entuzjazm.

Krzyk rozpaczy z zi morza.

(wł) Warszawskiemu korespondentowi „Times’a” wpadła w ręce odezwa stalinistów, wy stosowana do sejmu polskiego. Jest to kopia „Proklamacji do reprezentacji narodów całego świata”, której tekst uchwałił „Dail Elzeau” w lutym r. Odezwa ta wydana delegacją irlandzką w Paryżu. Według informacji „Times’a” tej samej treści proklamacje zjawily się również w Hiszpanii. (4)

Z Warszawy.

SENSACYJNY PROCES

(wł) Jak się dowiadujemy, d. 7 grudnia r. h. będzie rozpatrywana w sądzie okręgowym sprawa p. Jana Kwapińskiego, osławionego agitatora strejkowego i wicherzyciela posród służby fernalskiej po dworach.

W charakterze świadków mają być podobno pp. Wilos, Skulski i inni.

„Po tej sprawie, jak slychac, p. Kwapiński będzie miał jeszcze inną.

Zyczymy powodzenia „lewicowemu” obrońcy p. Kwapińskiego - pisze „Gaz. Por.”. Podjął się on zadań dosyć trudnych.

CWICZENIA BEZ CENZUSU NAUKOWEGO

Ważną inowację wprowadza ministerjum wojny. Dotyczy ona oficerów bez cenzusu naukowego.

Ci oficerowie, którzy z braku wymagane go cenzusu naukowego zostali zakwalifikowani do rezerwy, a którzy położyli w ostatniej wojnie niezaprzeczone zasługi i przedstawiają dla służby w wojsku materiał nader użyteczny—mogą — w myśl rozkazu ministra wojny—wnosić w drodze służbowej podania o przemianowanie na oficerów zawodowych.

Do tej kategorii oficerów bez wymagane go cenzusu naukowego należą: oficerowie mianowani z szeregowych na polu bitwy za czyny wyjątkowego męstwa i oficerowie któ-

rzy, uzyskany w b. armiach zaborezych, względnie polskich formacjach—uznanych przez państwo—stopień oficerski zatrzymali w W.P. na podstawie wewerfikacji.

Oficerowie ci jednakże muszą posiadać odpowiednie kwalifikacje służbowe odpowiadające wymogom stanu oficerskiego.

WYMOWNE WSPÓLDZIAŁANIE.

(wł) Prezydentem miasta Warszawy został — jak wiadomo — b. min. Nowodworski, rezentujący w Radzie m. Klub chrześcijański demokracji. Wybór p. Nowodworskiego, który został wybrany znaczną większością, otrzymał 54 głosów, podczas gdy kandydat z P. P. S. otrzymał tylko 19 głosów — podobnie jak naturalnie żydom i socjalistom. To też zgodnie wystąpili oni na posiedzeniu Rady z deklaracjami, zapowiadając „ostrą walkę” z nowym prezydentem. To oświadczenie jest bardzo wymowne. Choćby nowy prezydent chciał uzdrowić stosunki i pracować dla dobra ludności — żydzi i socjaliści już z góry za powiedzieli, że na to nie pozwolą. (4)

Więści z kraju.

NADUŻYCIA W DROHOBYCZU.

W Drohobyczu okazały się duże nadużycia w państwowej rafinerji benzyny i olejów mineralnych. Wysłano tam komisję do zbadania. Podobno w rafinerji tej personal wypijał wódki za miliony.

Niesłychane rzeczy opowiadają o nadużyciach. Wypada położyć nacisk, aby komisja dokonała ścisłej rewizji.

ANKIETA.

(wł) Niedawno odbyła się w Krakowie ankieta w sprawie omówienia potrzeb przerwy słu zachodnio-malopolskiej.

ODMOWA MAGISTRATU LWOWSKIEGO PODWYŻKI PŁAC.

Pracownicy miejskich zakładów przemysłowych we Lwowie, mimo dowiedzionego im 30-procentowego spadku cen, zażądał nowej podwyżki o 57 proc. dotychczasowego wynagrodzenia. Prezydent miasta dał im do zrozumienia, że raczej należałoby zarobki zmniejszyć, a nie podwyższać.

Z ostatniej chwili

— Wyjazd.

Prokurator p. Frycze ustępuje, przechodząc na wice prokuratora Izby apelacyjnej. Jutro sadownictwo żegna z żalem bardzo dobrego człowieka.

Z Wilna. — Losy kancelarii cywilnej naczelnego dowódcy wojsk Litwy środkowej nie są jeszcze zdecydowane. Wiadomo tylko, że p. p. Okulicz i Siwoszowski mają ustąpić z zajmowanych stanowisk, natomiast p. Prystor ma pozostać w charakterze szefa kancelarii.

Powrót Brianda

PARYŻ (wł) 2 12. Dziś spodziewają się w Havrze przybycia Brianda z Ameryki. Już wieczorem ma stanąć w Paryżu. Powitanie Francja chce mu złożyć gorące.

Zemsta Węgrów

Bandy Hedzy prowadzą nadal swoją krwawą działalność.

Wiedeński „Abend” pisze, że komendant Hedzy otrzymał rozkaz od admirała Horthy’ego wymordować wszystkich żydów. Wśród żydów węgierskich panuje okropna panika. (4)

Dnia 5 grudnia, jako w trzecią bolesną rocznicę śmierci nieodżałowanej żony i matki
s. ↑ p.

ANIELI CZECHOWSKIEJ z NOWICKICH

zostanie odprawione żałobne nabożeństwo za siołką duży w kościele miejscowym w Rudzie Pańskiej o godz. 10 ej, na które zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych pozostała w nieutulonym żalu
588B

RODZINA

KRONIKA

— NABOŻENSTWO.

Z DNIEM 1 GRUDNIA WYDAWNICZWO DZIENNIKA „ROZWOJU” WKRAČZA W 25 ROK PRACY DZIENNIKARSKIEJ W ŁODZI.

Z OKAZJI TEJ ZOSTANIE ODPRĄWIONA W NIEDZIELE DNIA 4 GRUDNIA O GODZINIE 12 I PÓŁ W POŁUDNIE NABOŻENSTWO DZIEKCZYNNE W KOŚCIELE ŚW. KRZYŻA, NA KTÓRĄ TO UROCZYSTOŚĆ ZAPRASZA REDAKCJA PRZYJACIÓŁ SWOICH I CZYTELNIKÓW.

— Wyjazd.

Wojewoda łódzki p. Antoni Kamiński wyjeżdża dziś (3 grudnia) w sprawach służbowych na kilka dni do Warszawy.

— Terror.

(os) W fabryce Campe i Albrecht przy ul. Pańskiej 29 robotnicy sterroryzowali dyrektora fabryki Adolfa Daniego. (1)

— Nieostrożna jazda

Motorowy Tarczyński, prowadzący wagon w stronę Placu Kościelnego najechał na dziewczynkę niewiadomego nazwiska, która odniosła uszkodzenie ciała.

Na rogu ul. Andrzeja i Piotrkowskiej furman Michał Wajnberg najechał na Bärka Bidmana, którego odesłano do szpitala. (1)

— Dzień Inwalidzki.

Z powodów technicznych zostaje odłożony na niedzielę dnia 11 grudnia r. b. Sprzedaż nalepek rozpoczęła się z dniem 2 grudnia t. b. do dnia 11 grudnia włącznie. (1)

— Sekcja pszczelnicza C. r. T. R.

Uznając doniosłe znaczenie dla kraju rozwoju pasiecznictwa na zego, większość posiadaczy pasiek — tak jak i miasta jak też z okolicy, zrzeszonych w sekcji pszczelniczej, wykazuje szerokie zainteresowanie się sprawą i energicznie popiera dążenia zarządu do podniesienia pasiecznictwa.

Najlepszym dowodem tego jest, że w krótkim czasie zapisano się do sekcji przeszło 60 pszczelarzy i lista członków nadzwyczaj szybko rośnie.

Dla udogodnienia okolicznym pszczelarzom w zapisywaniu się zarząd upoważnił swych członków pp. Berndta w Zierau, Bystrzyckiego i Jankowskiego w Andrzeju (stacja) i Kasnera ul. Wólczańska 147, do przyjmowania zapisów za wydanym pokwitowaniem. (9)

— Kursa ogrodniczo-pszczelnicze.

Związek Zaw. Ogrodników w Łodzi organizuje w dniach 12, 13 i 14 grudnia Kursa ogrodniczo-pszczelnicze. Na prelegentów zaproszone są pierwszorzędnymi siły fachowe ogrodnicze z Warszawy i Łodzi, jak pp. Szanior, Reaktor „Ogrodnika”, S. O. O. St. Reier, M. N. Kolbróska, Reier, Min. Kul. vice prezes Okwapiński, Czarnowski i z Putaw Dr. Gólski, wojew. insp. Ugrad, Kozłowski, prezes zw. Kaczorowski.

Wykłady odbywać się będą od godz. 9 ra

no do 6 wieczorem w sali Rady Miejskiej.
Zapisy: Kilińskiego 50, Tow. Rolnicze.

— Należności przedwojenne.

Niektóre firmy zagraniczne, mające dłużników wśród kupców warszawskich, żądają od nich zapłaty należności przedwojennych podług obecnego kursu waluty zagranicznej. Sady jednak przyznają zapłatę jedynie po kursie dnia płatności weksu w porze przedwojennej, stosowne do opinii, wyrażonej przez ekspertów finansistów.

— Urlopy dla pracowników w przemyśle.

W komisji ochrony pracy w sprawie urlopów dla pracowników w przedsiębiorstwach przemysłowych uchwalono płatne urlopy po pracy rocznej—tygodniowe, a pięcioletniej—dwutygodniowe, z wyjątkiem zakładów, zajmujących mniej niż 5 osób (poprawka p. Rudnickiego). Przerwa w pracy miesięcznej nie powoduje utraty praw, z ciągłości pracy wyłączaających.)

— List Kazia.

Nadsyłają nam miły liścik, który podajemy poniżej.

Mój kochany Sw. Mikołaju. Ma nusia mówiła, że masz kochany Sw. Mikołaju dużo, bardzo dużo pieniędzy i za te pieniądze będziesz dzieciom kupował piękne podarki.

Mój Święty Mikołaju, ty lepiej nam nie kupuj na tegoroczną gwiazdkę nic, a te pieniądze, co masz wydać na nasze zabawki daj lepiej tym biednym żołnierzom i oficerom, co powrócili z wojska. Oni podobno są bardzo biedni i dla tego my dzieci polskie chcemy, aby i oni mieli jaką taką gwiazdkę, a przynajmniej nie byli głodni. Całuję cię w rączkę, Sw. Mikołaju, i proszę, bardzo proszę nie zapominać o tych dobrych żołnierzach, co nas obronił od tych brzydkich bolszewików.

Kazia

— Lekarze sanitarni.

W ubiegłym tygodniu odbyło się w Warszawie zebranie przygotowawcze do zjazdu lekarzy miejskich.

Zebrań przewodniczył dr. Janiszewski. Zjazd postanowiono zwołać na połowę lutego 1922 r. Będą poruszone sprawy organizacyjne, higieny, wody, czystości, zwalczania chorób zakaźnych i sprawy popularyzacji higieny.

Jednocześnie zważywszy na porę ukłania budżetów we wszystkich miastach zebrań postanowili zwrócić się do rad miejskich w Rze czypospolitej o uwzględnienie w tych budżetach znacznych sum na cele sanitarne. (1)

— Podwyższenie międzynarodowej taryfy pocztowej.

Od d. 1 stycznia 1922 r. będzie obowiązywało postanowienie międzynarodowej konferencji pocztowej w Madrycie, która podwyższa dwukrotnie taryfę pocztową dla przesyłek międzynarodowych; jednocześnie wprowadza się międzynarodowy abonament pocztowy, co znacznie zmniejszy koszty prenumeraty pism zagranicznych. (3)

— Magistrat a zdemobilizowani.

Mączenie magistratu wkładają już nawet w sferę do niego nie należącą.

Zaczyna on się opiekować zdemobilizowanymi żołnierzami, którzy poszukują zarobku.

Jak wilk w owczej skórze, radby on wiedzieć tych zdemobilizowanych wojskowych wpięć na kartkach związków, a potem zabiegających o miejsce.

Zdemobilizowany żołnierz nie chce i nie myśli szukać miejsca za pomocą związków, ani ich dyrektywom podlegać.

Zdemobilizowany żołnierz posiada bowiem pierwszeństwo przed związkowymi w otrzymaniu pracy i nie chce być zależny od łaski jakiegoś dygnitarza związkowego, posiada on bowiem własne władze, które się nim opiekują. (6)

— Sprawa Skulskiego.

We środę i czwartek w sądzie marszałkowskim prowadzi się sprawę noszącego Leopolda Skulskiego przeciwko posłowi Baginowskiemu o bezpodstawne i uwłaczające godności byłego premiera zarzuty.

Wezwano sporo świadków. Jak dotąd sprawa przechyla się na niekorzyść piastwa Baginowskiego. Dziś lub jutro nastąpi wyrok. (6)

— Rzew.

Donoszą nam, że Rzew, który miał być pan Włodarski, wskutek kombinacji właścicieli przeszedł na własność Zofji z Wimerów i doktora Marjana Dunin-Rzuchowskiego, pochodzącego z okolic Bochni w Małopolsce. (6)

— Zwiększenie opłat za karty pobytu

W dniu 1 grudnia została zwiększona opłata pobytu dla obywateli ukraińskich, rosyjskich i innych obokrajowców do wysokości 200 mk. na przeciąg 3 miesięcy. (9)

— Dla amatorów cygar.

(z) Na wniosek Urzędu Emigracyjnego Ministerstwo Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej rozszerzyło akt koncesyjny wydany T-wu „The Guard Steam Ship Company Limited” w dniu 25 lipca, zezwalając dodatkowo na sprzedaż biletów okrętowych kl. III i między pozostałych podróżnym, udającym się z Polski przez Gdańsk, a stamtąd przez Liverpool do portu Hawanna na Kubie na pokładzie okrętów W. W. T-we.

— Kradzieże.

(as) Kalmanowi Swilingowi przy ul. Pomorskiej 50 skradziono garderobę, biżuterję i gotówkę na ogólną sumę milion mk.

Z biura transportowego „Polski Lyodr” przy ul. Andrzeja o niewiadomych sprawcy za pomocą włamania skradli manufakturę na 1,957,903 mk.

— Amatorzy wina.

(as) Z piwnicy Artura Fycze przy ul. Senatorskiej 12 nieznanymi sprawcy skradli kilkadziesiąt butelek wina. (2)

Komunikaty.

Odczyt prof. Henryka Mośnickiego.

W niedzielę dnia 4 grudnia r. b. na zaproszenie Stowarzyszenia Handlowców Polskich profesor Henryk Mośnicki wygłosi w lokalu własnym Stowarzyszenia (Piotrkowska 108) o godz. 6-j wiecz. odczyt:

„Gdańsk a Polska w przyszłości.”

Odczyt powyższy z powodu osoby prelegenta, jak i samego tematu wzbudził ogólnie zainteresowanie.

Pozostate bilety są do nabycia u Gerbethnera i Wolfa lub w sekretariacie Stowarzyszenia Handlowców Polskich. [1] 515 [1]

Teatr miejski.

Dziś o godz. 4 pp. Teatr Miejski wystawia poraz wtóry „Wieczor Listopadowy”. Na program złożą się: prelekcja, deklamacje i dramat w 1 akcie Adama Kowalewskiego, Siedleckiego pt. „W listopadowy mrok” wieczorem „Uu szec” St. Kazywoszczyńskiego z p. Jarzow

ską w roli Stasi i dyr. Z. Noskowskim w roli doktora.

Najbliższą premierą będzie niezwykła komedia ciesząca się w stolicy niebywałym powodzeniem p. t. „Dzieje salonu” Kazimierza Wroczyńskiego. (9)

Z filharmonii Łódzkiej.

KONCERT STESZENKO I WESOŁOWSKIEGO.

Dnia 1 grudnia w sali Filharmonii odbył się koncert dwóch słynnych śpiewaków rosyjskich: I. Steszenko, znanego basisty opery w Kijowie i A. Wesolowskiego, tenora opery w Moskwie.

Program tego interesującego koncertu obejmował cały szereg pieśni współczesnych naszych kompozytorów, jak również i obcych.

Za wielką zasługę pochylić należy wykonawcom tych pieśni ułożenie tak bardzo artystycznego programu, różniącego się od wielu banalnych i zdawkowo podawanych programów. Faust, Puccini, Verdi, Dargomyżski, Borodin, Szuman i inni znaleźli w wyżej wymienionych prawdziwych tłumaczy swoich natchnień. Zwłaszcza arje z Fausta, wymagające obok trudności technicznych dużej plastyki wyrazu, były wykonane z prawdziwym powodzeniem.

Steszenko, oprócz arji z Fausta, śpiewał tylko pieśni, co mu się chwali; odtwarzaniem jednych zwruszał do głębin duszy a wykonaniem innych pobudzał do serdecznego śmiechu (komiczne pieśni Musorgskiego: „Śpiew o pchle” i „Seminarzysta”; Dargomyżskiego: „Rada honorowy”, ludowe piosenki i kilka innych).

Z intelektualną stroną talentu Steszenko harmonizuje doskonale prześliczny jego głos basowy, równy w całej skali (bardzo obszarnej), gładki i znakomicie wyrobiony.

Przyznać trzeba, że i Wesolowski obdarzony bardzo pięknym tenorem, jest niepospolitym śpiewakiem. To też, po każdym numerze programu nagradzano tak Wesolowskiego, jak Steszenko sutemi oklaskami i zmuszano do nadprogramowych numerów, których też nadzwyczaj uprzejmi koncercyści nie szczędzili, dodając żadnej bisów publiczności dużo nadprogramowych dodatków.

Z Rady Okręgowej Zw. Zawod.

Komisa Okręgowa Związków Zawodowych zwróciła się do dwóch ugrupowań zawo-

dowych robotniczych z propozycją wystąpienia w sprawie protestu bezrobocia w przemyśle i u stawie wyjątkowej.

W lokalu przy ul. Dzielnej 44 odbyła się narada. Nie doszło jednak do porozumienia, gdyż polskie Związki Zawodowe z różnych przyczyn nie chciały dać odpowiedzi. Naradę odroczone do dnia wczorajszego.

Na dyskusji uchwalono: W dn. 4 bm. w Łodzi i całym okręgu łódzkim urządzić wiece i demonstracje w celu omówienia i wyrażenia protestu w kwestji zatrzymywania fabryk i potęgowania bezrobocia.

W imieniu Związków klasowych Rapalski i Lanielewski oświadczyli, że demonstracje i wiece uważają jednocześnie, jako protest przeciw ustawom wyjątkowym. (9)

Z sądu.

Sensacyjny proces komunistów.

III dzień rozprawy.

Prokuraor komunikuje sądowi, iż Goldberg zgłosił się do niego w celu złożenia dodatkowych zeznań.

Sąd po naradzie, ze względu na to, że w dowodach rzeczowych, znalezionych podczas rewizji u Kainowskiej, figuruje pokwitowanie Goldberga pod pseudonim „Rotbard”, którego to pseudonimu używał G. nawet przy aresztowaniu przychyla się do wniosku prokuratora.

Aspirant Bartel, ponownie przesłuchany stwierdza kategorycznie, że Goldberg, badany w komendzie policji bez jakiegokolwiek presji, dobrowolnie podał że zgłaszał się do Birabauma i Baczyka po pieniądze, że takowe od nich otrzymywał.

Następnie konfrontacja Goldberga z Bartel. Goldberg podtrzymuje swe zeznania.

Z dowodów rzeczowych wynika, że Goldberg był na usługach Rosji i przeto odbierał od osób wpływowych sowieckich różne sumy.

Następnie świadkowie nie nowego do sprawy nie wnoszą.

Adw. Honigweil daje wniosek o zarządzenie rozprawy przy drzwiach zamkniętych w celu zapoznania działalności defenzywy i jej konfidentów.

Sąd wniosek ten odrzuca. Następnie przewo-
dzący odczytuje zeznania nieobecnego

Kalendarze

humorystyczne, science terminowe i bloki sprzedaje po niskich cenach

Biurowo Dzienników

W. Gajewskiego

Piotrkowska 103, Telefon 11-25, w podwórzu. Przyjmuje prenumeratę i ogłoszenia do wszystkich pism po cenach redakcyjnych.

S. waga... przez dłuższy czas byli pod obserwacją policji i ta ustaliła, iż oskarżeni żeli do K. P. K. K.

Następnie dowodowe pytanie s. świadków. Na zapytanie adw. Honigwila jednego z policjantów, kto prowadził obserwacje kon. dema i czy nie świadek, odpowiada, że na tak e zapytanie nie odpowiedzieć nie może.

Następnie daje zeznania rzeczoznawcy p. Kujawski, Lemani i Świątkowski. (6)

Cel: dania możności zapoznania się z tymi podpisanymi na rzeczach dowodowych przewodniczący ogłasza przerwę do 4 iudniu. (2)

Po przerwie południowej rozpoczyna się o pół do szóstej wieczorem dalszy ciąg sprawy, wreszcie mało ciekawej. Oskarżeni są bowiem ludzie mało uspołecznieni i rozwinięci.

Sąd przesłuchuje ekspertów. Obrona jak może, tak łamie ekspertyzę.

Następuje wreszcie obrona. Adwokaci bronią świetnie, choć bez przekonania, wiedzą bowiem że jest zawiele danych, obciążających.

Po obronie adwokatów oskarżony Sawicki prosi o głos i zaczyna rozwodzić się nad przyczynami które zmusiły go do wstąpienia do partii komunistycznej.

Z ust jego płyną zwykle kornurawy.

Sędzia przerywa mu mowę na zasadzie że to co mówi nie dotyczy sprawy.

Wtedy obrażony Sawicki woła:

—W takim razie zmuszony jestem zamknąć i zwrócić się do proletariatu by urządził rewolucję i zwolnił może z więzienia.

Oto do czego dochodzi zacieklność partyjna.

O II i pół w nocy zakończono posiedzenie sądowe. Sąd udał się na naradę.

Początkowo szkoły dla dziewcząt.

I Wychowanie klasztorne.

Niedawno obchodziliśmy w Łodzi uroczystość poświęcenia Kuratorium szkolnego i równocześnie poświęcenia Gimnazjum państwowego żeńskiego przy ul. Pomorskiej. Jest to u nas pierwsza szkoła państwowa średnia, przygotowująca panienki do wyższych studiów na Uniwersytecie.

Nie od rzeczy więc będzie rzucić okiem wstecz na początki szkolnictwa dla dziewcząt w Polsce a zwłaszcza w stolicy i najbliższej okolicy.

Wielkie zasługi około oświaty, zakładania szkół i kształcenia nauczycielstwa w Polsce porobiorowej położyła Komisja edukacyjna. Nadto muamy przyznać, że rząd pruski otaczał troskliwością i materialnie popierał szkoły w swoich prowincjach, a urządzając nowe szkoły w nabytym kraju, jak mówi p. Chmielowski, historyk literatury polskiej, postępował ogólnie i taktownie, żądając od każdego nauczyciela znajomości obu języków i wysyłał Polaków jak: Jeziorskiego, Gruszczyńskiego, Bentkowskiego i Bratoszewskiego do Halli i Frankfurtu, by się tam zapoznali z nowszymi zdobyczami pedagogiki i mogli później kierować szkołami w Poznaniu i Łowiczu. *)

Podstawy oświaty narodowej, założone przez Komisję edukacyjną i prawdziwie pedagogiczny kierunek — jeszcze nie germanizacyjny — rzędu pruskiego ożywił zamilowa-

nie do nauk w Prusiech południowych i wschodnich, a potem w Księstwie warszawskim i Kongresówce, zwłaszcza w pierwszych dziesiątkach ubiegłego stulecia.

Wobec ogólnego zainteresowania się sprawami szkolnymi nie mogła też kwestja wychowania kobiet pozostać zaniedbaną. Wychowanie dziewcząt we wszystkich krajach katolickich było trojakie półowoczesne t.j. klasztorne, na pensji i w domu prywatnie; we wszystkich jednak było bardzo dużo braków.

O tem wychowaniu panienek, a zwłaszcza o szkołach klasztornych z wielką nieufnością wyraża się ks. Kollataj w listach do Małachowskiego. Nadto w r. 1793. ukazało się w Krakowie tłumaczenie (książka pani Genlis: „O zniesieniu zakonnice i edukacji publicznej kobiet”, w której znajduje się obrona zakonnego wychowania — prawdopodobnie przed ogólnie podnoszonymi zarzutami na te szkoły.

W szkołach ówczesnych dla panien zarządano mianowicie wykształcenie panienki na paplaninie francuskiej; o naukach zaś realnych lub przygotowaniu do życia obywatelskiego nie myślano prawie wcale.

„Klasztorny kierunek — pisze K. Wł. Wójcicki — żadnych korzyści, raczej szkody dla rodzin przynosił, albowiem młodych dziewczątek myśli i uczucia odwracał od właściwego powołania kobiety, jako przyszłej żony, matki i obywatelki. O tych świętych obowiązkach żadna panna z klasztoru najmniejszego nie miała wyobrażenia. Oderwana od świata, od uczuć niewieścich i przyszłego powołania w społeczeństwie, śpiewała na chórze, modelała się wiele, uczyła mało, skromną przy-

wdzięwała postawę, i z rączkami na krzyż założonemi jako istota bierna, pokorna i potulna wychodziła z cichej celi zakonnej w gwar życia światowego... Z klasztoru nie wynasiliły czystej i prawdziwej pokory chrześcijańskiej, ale tylko jej pozór i dewocję, która w późniejszym życiu wydawała najgorsze owoce... Zamknięte w grubych murach klasztornych, obudzały w sobie dwie zgubne wady: cięka - wość i za - mi - lo - wa - nie - pło - tek, z których dopiero po długiej pracy, i to nie zawsze, wyleczyć się mogły w gronie rodzimem.”

Następnie pobierały naukę panienki przy końcu XVIII. i na początku XIX wieku w pensjach żeńskich, o których ten sam ks. Hugo Kollataj w sławnych listach Anonyma bardzo ujemnie daje świadectwo. „Ploche na śladownictwo, mówi on, namnożyło pensji w mieście stołecznem, że moda wystawiła na niebezpieczeństwo dobre obyczaje; że dobry ton chciał mieć panienki szlacheckie komediantkami, kształtnymi taneczkami, wysyłając na edukację do stołecznego miasta te niewinne ofiary, chcemy do reszty zagubić dawne narodu obyczaje!!”

I dlatego Komisja edukacyjna powaga swoją zaleciła, rektorom, jak pisze P. Chmielowski, nadto osobom trudniącym się wychowaniem, odwozić rodziców od zamiaru oddawania córek swoich na pensje, tłumaczyć tymże cale zwoidnictwo mistrzyni, wpaść usilnie przekonanie, aby matki same nie uwalniały się od tak świętego obowiązku, którego się od nich Bóg i Ojczyzna dopominają.

*) Autorki Polskie w XIX. str. 46 i 47.

NA MARGINESIE.

I oto staliśmy się świadkami wielkiego, przez członka Związku Ludowo-Narodowego, pos. Zamorskiego, popełnionego przestępstwa.

Poseł Zamorski, jak całe jego stronnictwo, od początku Rzeczypospolitej stał się takowych dopuszczali i dziwne, że społeczeństwo dotąd nie mogło ich odpowiednio skwalifikować.

Brutalne, jak to czyniono, napaści na „wybitnych i bardzo zasłużonych“ (o tak!) około dobra (!) Rzeczypospolitej działaczy, stały się wprost zbrodniami z kilku naraz artykułów kodeksu karnego! Głupie i niepowściągliwe przekonania i sympatie narodowe, oraz stawianie na przeszkodzie ludziom, którzy przebież od X lat zorganizowanie sobie Polski na swobodny (!) sposób, uplanowali, było bezczemnym „swinstwem.“ A opluwanie i odkrywanie rąbek tajemnicy polityki Belwedera. A publikowanie „faktycznej“ broszury Zamorskiego i to za morzem, co przecież bajdzo poważnie mogło zaszkodzić jednej osobie. Państwu narazie nie.)

Przecież to... niesłychane zbrodnie. Porównajmy z tem działalność innych polityków np. z Polskiego Stronnictwa Ludowego. Niebo, a ziemia. Jakże chwalebna jest w przeciwieństwie do machinacji Z. L. N. taka działalność tych polityków z P. S. L. jak narychante własnej klaszarni, choćby kosztem skarbu państwa.

Jakże rzadkość i-patryjotyczne jest zakłócenie spokojnego, wspaniałego obywateli, demagogicznem wyonywaniem reformy rolnej.

Jakże cudownie się przedstawia, że ktoś będąc ministrem rolnictwa porobił świetne interesy i innym jeszcze gamoniom obok siebie napchał kieszeń.

Jak wesoło spogląda się na to, że liczni dyplomaci i karjerowicze dzięki chlubnej agitacji i balamuceniu ludności, dorwawszy się władzy, na długie i na długie lata wyprzedzili Państwu niepowetowane szkody.

Jakie to wszystko śliczne i piękne i strasznie patryjotyczne w przeciwieństwie do „podhopywania“ przez posła Zamorskiego. Przecież on w porównaniu z p. Bardlem, jest np. niesłychanym szkodnikiem.

P. S. L. może być dumne z działalności swych członków. Tylko... tak daleko spuszczanej przyłajki, a będzie dobrze.

Z drugiej jednak strony... czas najwyższy, aby społeczeństwo polskie wzięło to wszystko pod przysłup sprawiedliwego sądu, a okaże się wtedy, kto jest dla Państwa większym szkodnikiem oczywiście obrew temu, co p. Dębski na odnośnem posiedzeniu Seimu z trudnością starał się ukryć.

Zydowska liga narodów.

oooo

Jeśli kto „mocarstwo anonimowe“ uważa tylko za przenośnię, to może przekonać się że mocarstwo to ma nawet swój organ, dziś poszcząca sobie pretensje do decydowania o losach świata. Tym organem potęgi żydowskiej jest... Liga Narodów. Świadczy o tem tymownie jej skład.

Prezydentem Ligi jest Paweł Hymans, syn żyda, urodzonego w Niemczech, skąd wyredował do Belgii. Dyrektorem wydziału prawnego to żyd z Antwerpii, dr van Hamel, wydziałem politycznym kieruje Martoux, żyd, swego czasu tłumacz przy Najwyższej radzie w Paryżu. W wydziale zdrowia publicznego zajmują miejsce jako zastępcy Anglii żyd niemiecki, dr Stegman. W wydziale komunikacyjnym można oglądać Roberta Haasa, także semite. Obok niego znajduje się Andre Weiss, rodowity żyd francuski. Interesów Jugosławii broni oczywiście żyd Abramowitsch (syn Abrahama). Hiszpania posłała żydka Sennor Bockmanna, a republikę murzyńską San Domingo reprezentuje godnie monsieur Kuhnhard. I tak jest we wszystkich wydziałach, podwydziałach, komisjach i misjach. Wszędzie natrafimy przy przeglądaniu tej galerii portretów na Izraela. A ze strony Polski także nie brakło Askenazego. Czyżby żydzi mieli władzę w świecie.

Różne.

WALKA Z BEZROBOCIEM W SZWAJCARJI

Rada związkowa wyasygnowała 20 milj. fr. dla walki z bezrobociem. Pieniądże zostały podzielone w następujący sposób: do rozporządzenia departamentu komunikacji — 29,950,000 fr., — poczt i telegrafu — 11,550,000 wojny — 25 milj. spraw wewnętrznych — 1,850,000 — inansów — 650,000 fr.

Samolot, który może latać bez pilota,

Jak donosi „Journal de Pologne“ w respondencji z Paryża, wielkie linie powietrzne starają się osiągnąć maksimum bezpieczeństwa dla swych podróżnych. Niedawno osiągnięto w tym kierunku doskonały wynik. Oto piloci, obsługujący obecnie jedno z towarzystw, eksploatujących powietrzną linię komunikacyjną, będą obecnie mogli korzystać z automatycznego stabilizatora, który w razie potrzeby pozwoli im opuścić swój postereunek, zabezpieczający równocześnie samolotowi lot regularny.

Jeden z wielkich samolotów odbył w ostatnich dniach wraz z pasażerami podróż z Paryża do Amsterdamu i z powrotem, pod kontrolą tylko wymienionego automatycznego stabilizatora. (6)

Wynalazca, pan Georges Aveline, który sam jest lotnikiem, zajął w samolocie miejsce pilota, ażeby pokierować tą pierwszą próbą swego aparatu i przez cały czas podróży nie potrzebował ani razu z maszyną współdziałać.

Wynaleziony przez niego aparat nie waży więcej ponad 40 kilogramów. Doniosłość powyższego wynalazku polega na tem, że samolot, znalazłszy się wpośród mgieł, w pozycji zbaczającej z drogi, zostaje natychmiast, dzięki umieszczonej na nim aparatu, automatycznie zwrócony we właściwym kierunku.

W chwili, gdy pilot straci z oczu horyzont, przychodzi mu z pomocą wspomniany aparat. Także w czasie gwałtownych wiatrow, aparat ten oszczędza pilotowi wiele fatyg. Wynalazkiem tym zainteresowała się nietylko Francja, ale także Towarzystwa żeglugi powietrznej w krajach cudzoziemskich. (9)

Do Bieguna.

Badacz Sheeketon, udający się obecnie, w podróż naukową do bieguna południowego, przybył na czele ekspedycji do Rio de Janeiro.

Ogłoszenia w Sowpedii.

Zgodnie z decyzją moskiewskiej rady komisarzy ludowych organ bolszewicki „Izwestia“ ogłosiły po raz pierwszy taryfę przedpłaty i ogłoszeń Miesięczną przedpłatą w Moskwie kosztuje 40,000 rubli, numer pojedynczy 2,000 rubli, a nonparelowy wiersz ogłoszeń 50,000 rubli. (7)

Suchoty.

Nowe serum przeciwko tej groźnej chorobie miał wynaleść dr. Podzurano, rumun zamieszkały w miasteczku Olaneshi, gdzie prowadzi od pewnego czasu swoje laboratorium. Czy nie jest to kaczką rumuńską — prawdopodobnie wrócić zostanie przez świat naukowy wyjaśnionem. (2)

Nauka dla warjatów.

„Ekon. Żiżn“ No. 244 komunikuje: Brak opału spowodował wypracowanie przez sekcję transportową państwowego urzędu rozdziałowego planu podziału wszystkich linii kolejowych w państwie na trzy kategorie, stosownie do stopnia ich znaczenia dla państwa. Do pierwszej kategorii zaliczono 20.208 wiorst kol. żel., które mają być zaopatrywane we wszystko niezbędne w potrzebnej ilości. Do drugiej kategorii należą linie łącznej długości 16.009 wiorst; na tych liniach ruch będzie znacznie zredukowany. Wreszcie na kolejach 3 kat. — razem 27.784 wiorsty — ruch ma być wstrzymany całkowicie. Zapasy opału zmniejszają się katastroficznie. Omka Kol. żel. ma zapas opału na pół dnia. — Oto doczego doprowadza gospodarka komunistyczna.

Forpoczty do Brazylii.

żydowski Komitet emigracyjny w Gdańsku pertraktuje z konsulem brazylijskim w spra-

wie pozwolenia na wyjazd do Brazylii grupie żydowskich młodzieńców, znajdujących się obecnie w obozach emigracyjnych. Komitet pokryje koszty podróży, chodzi tylko o wizę brazylijską. (4)

Dziół dla kobiet.

Nowem dziwactwem mody jest obecnie panowanie barwy czarnej. Okna paryskich magazynów mód, pociągające do niedawna wzrokiem doborom barw, robią dziś wrażenie wystaw żałobnych.

Panie noszą czarne suknie poranne, czarne suknie wieczorne, czarne kapelusze, czarne trzewiki i używają zuów dżetów do ozdabiania sukien.

Dziwactwo to paryskie — napotkało silny sprzeciw w prasie angielskiej.

Dzienniki angielskie protestują przeciwko nadawaniu barw żałobnych światu, i tak już dość smutnemu, a któremu ciemne stroje mężczyźni nadają cechę bezbarwności.

Wprawdzie paniom o zdrowej, świeżej cerze dobrze jest w barwie czarnej, zato panie o cerze delikatnej wyglądać mogą w tej barwie chorobliwie.

I to więc powinno skłonić panie do zamknięcia nowego dziwactwa mody. Jeżeli jednak pleć piękna nie da się odwieść od nowej mody, w takim razie nie pozostanie nic innego, jak tylko zastosowanie przez mężczyzn strojów barwnych. (4)

Diabli nadali

oooo

„Ilustrowany Kurjer Codzienny“ umieszcza bardzo charakterystyczny, a przytem niepozabawiony prawdy obrazek:

Do ministra skarbu zgłosiło się sześciu „mężów nauki“ z pod znaku „domowego wykształcenia“ i zażądało od niego na naukową wyprawę do Brazylii milion reisów. Minister usłyszawszy te wynurzenia zadzwonił do Pogotowia ratunkowego, prosząc, żeby przybyło z kaftanami, stosowanymi do umysłowo nieuleczalnych.

Ludzie nauki, usłyszawszy to wezwanie zbiegli.

Wiadomość ta zrobiła na naszych filarach magistrackich najniekorzystniejsze wrażenie.

Widocznie minister nie czytał ostatniego numeru Dziennika Łódzkiego, w którym burmistrz miasta gromił uchwałę miast polskich, że prezydentem może być wybrany człowiek tylko ze średnim wykształceniem, gdyż uchwała ta przeciwia się zasadom wolnościowym i demokracycznym.

Widocznie p. burmistrz identyfikuje miano nieuczka z demokratą...

Inne filary magistrackie nasze miały zamiar wyjechać w celach naukowych do Paryża na święta... ale ten minister skarbu to burzuj, on nie chce słyszeć nic o akademii Smorgońskiej.

Pospółka

kilkaset ton natychmiast o o s p r z e d a -
nia po niskiej cenie.

Wiad.: ALEKSANDRYJSKA 34, ZDUNOZYK
5g7B)

Przemysł i handel

Cielfa warszawska z dn. 2 | 12 b. m.

4 1/2 Listy ziem. 292, 295
za 100 m. 95-91
6 1/2 m. Warsz. 283 295
6 1/2 obl. m. Warsz. 115 62

Dolary St. Zjed. 3525 3575
Marki niem. 19 25
Franki franc. 240
Funt

Czeki i wpłaty.

Belgia —
Berlin 18 20 19 25
Gdańsk 19 25
Praga —

Londyn 15300 15400
Nowy Jork. 3550
Paryż 245
Wiedeń 45 48

Akcje:

Bank hand. 1875
" " Dyskont. 2600
" " Kredyt. 2700 2750
" " Zjed. z. pol. —
Cukier 1920, 195 0
Dziewo 1475 1450
Lupop. 2750 3000

Ostrowiec 4700 4850
Kudski 1925 2050
Starachowice 4200-4350
Zyrardow 5750 5700
Borkowski 1175 1225
Żegluga 158, 1550.
Jabłko wocy —
Nafta 2.50 2025

Łódzka giełda nieurzędowa z dn. 2 | 12 1921 r.

Dolary St. Zjed. 3500
Marki niemieckie 19 25
Franki franc. 245

Korony czeskie
" " austriackie 0,45

Tendencja dla m. u. mocna, dla innych średnia

— Długi Polski — zagranicą wynoszą około 300 milionów dolarów; 2-3 długi przypada na Stany Zjednoczone. Dług wewnętrzny wynosi około 230 miliardów.

— Zmiana cen żelaza. — (ph) W Niemczech zostaną podwyższone ceny żelaza, od 1 grudnia. Powodem tego zarządzenia ma być podniesienie cen węgla.

— Nieupoważnieni dostawcy.

Minister spraw wewnętrznych rozesłał kólnik do wszystkich wojewodów, polecając im pociągnąć do odpowiedzialności sądowej z art. 272 k. k. te firmy handlowe, które w ogłoszeniach i reklamach umieszczają tytuł: „dostawcy ministerstwa wojskowego” bez upoważnienia tegoż ministerjum. (6)

Pijawki narodu.

— Nie urządzaj, ho to żydowskie.

Artyści smoleńskiego teatru miejskiego żądają zarekwirowania synagogi na teatr i przy pomocy żydowskiej sekcji komunistycznej wszczęli akcję w tym celu. Między Sowieciem smoleńskim, a żydowską sekcją komunistyczną toczy się walka o synagogę, w której żydowscy komuniści chcą urządzić klub. (4)

— Organizacja żydów

Ekzekutywa federacji sionistycznej w Wielkiej Rumunii rozpatruje obecnie sprawę połączenia różnych ogólnych organizacji żydowskich, celem wspólnego wystąpienia w politycznych i ekonomicznych kwestiach żydowskich. (4)

— Związek gmin żydowskich w Jugostawii

W tym tygodniu odbędzie się w Belgradzie kongres gmin żydowskich w Jugostawii, celem utworzenia związku gmin żydowskich.

— Zemsta:

Wojsko i zwolennicy Wrangla, znajdujący się obecnie w Konstantynopolu, prowadzą ostatnio usilną agitację antysemitką. Podczas gdy dotąd agitowali oni skrycie, obecnie prowadzą otwarcie propagandę pogromową. Dotychczas udało się przed awizjeliwii angielskiemu i francuskiemu przeszkodzić wykonaniu tych planów (4)

— Szkolnictwo żydowskie.

Ministerstwo Spraw Żydowskich wniosło do Konstytuanty litewskiej projekt ustawy w sprawie utworzenia przez rząd żydowskiego Seminarjum nauczycielskiego z językiem wykładowym hebrajskim i żydowskim, Ustawa została przyjęta w pierwszym czytaniu. (1)

— Rozpajanie młodzieży.

We wsi Dąbrowie Wielkiej mieszka trzech żydów Boruch, Mendel i Słama Barkowicze, którzy prowadzą jawnie nielegalny handel wódką. Korzystają z niedzieli i świąt i w pobliżu kościoła rozpajają młodzież. Cała ludność wsi

jest oburzona na zniewagę świąt przez żydów i demoralizację młodzieży polskiej i dziwi się niezmiernie, dlaczego władze i policja nie wglądają w tę sprawę, nie zamkną szynków, o których wiedzą wszyscy mieszkańcy wsi, a winnych nie pociągną do odpowiedzialności sądowej. (1)

— Jak ich kochają

W odpowiedzi na interpelację w parlamencie austriackim minister spraw wewnętrznych, dr. Wahrer, oświadczył, że rząd austriacki wyznaczył na początek grudnia ostateczny termin, w którym żydzi galicyjscy muszą opuścić Austrię. (1)

— Żydowska Rada Narodowa w Siedmiogrodzie.

Prezydent Klauzenburga (Siedmiogród) oświadczył w rozmowie z przedstawicielem prasy żydowskiej, że rząd rumuński uznaje żydowską Radę Narodową w Siedmiogrodzie za prawna przedstawicielkę tamtejszej ludności żydowskiej, gdyż reprezentuje ona większość żydów.

— Nie zapominają im Węgrzy.

Pomimo wszelkich zapewnień oficjalnych kół węgierskich, odbyło się ostatnio kilka krwawych napadów na żydów w Budapeszcie, głównie w ciągu ostatniego tygodnia. (3)

Wypłaconoi

Administracja Rozwoju wypłaciła w ostatnich dniach następujące ofiary.

Na Dom Starców.

mk. 26,830
" 1,311

Razem mk. 58.142 i milionówkę W. 1,817192

Na „Czerwony Krzyż”.

mk. 9,600
" 7,410

Razem mk. 17,010.

Na Tow. schronisk św. St. Kostki mk. 2000

Na wdowy i sieroty po lekarzach mk. 12,000 (8)

Rejonowe Rierownictwo Inżynierji i Saperów w Łodzi

ogłasza, że drogą przetargu mają być edlane roboty przy budowie więzienia wojskowego, przy ul. Stanisława 17, a mianowicie:

Roboty budowlane
Instalacja siły i światła
wodociągowo — kanalizacyjna
Budowa studni.

Oferty należy składać do dnia 15 grudnia r. b. w zalakowanej kopercie na każdą robotę oddzielnie do Rej. Kier. Inż. i Sap. przy Al. Kościuszki № 4 z napisem „Oferta na ... w więzieniu wojsk.”

Do oferty należy dołączyć kaucję w wysokości 10% od sumy zadeklarowanej w papierach pańs twowych lub gotówką. Bliższych informacji udziela Rej. Kier. Inż. i Sap. przy ul. Kościuszki № 4. 586B

Najlepszą gązianką jest bielina, którą poleca

„PROGRES”

na większą fabryka bielizny w kraju Ozielna № 1

Uwaga: 1-sze piętro Najlepszy w rob. Najniższe ceny. Sprzedaż hurtowa i detalicz.

5-4B

Podaje się do wiadomości, iż są samochody ciężarowe do wynajęcia do przewozu wszelkich ładunków na każde żądanie po cenach konkurencyjnych. Wiadomość na miejscu, Łódź ul. Nowa Zastawka № 44

Suknie

damskie kosztują teraz 4500 5500. Paleta damskie 17500 19500 Gernitury, męzkie 1-000 24000 Jesionki 22000.

Szmechel. i Rozner. Łódź, piotrkowska 100 Filja " 160

Fokowe pała

I różne wyroby futrzane sprzedaje 50% taniej Ogledzianna 5g l-p. front

KUPUJE

brylanty złoto, srebro perły, diamenty, stare zęby, garderobe, płace ceny najwyższe. Konstanyowska 7, prawa oficyna, I piętro, Z. Milich.

Dr. med.

Wł. Polukowski

ginekolog akuszer powrócił i wznowił przyjęcia od 4-6 przy ul. Al. Kościuszki 53 m. 1.

Cykerje

Ferd. Bohm & Co.

polecą hurtownie

DOM HANDELOWY

Edmund Brędański Ozielna 30.

Skład i ceny fabryczne!

Biuro czynne od 8.30 w. do 4.30 pp. bez przerwy. 592p

Zaginął portfel zawierający paszport polski wyd. w Łodzi na imię Jana Żurawskiego oraz pieniądze. Łaskawy znalazca zwróci za zwrotem kosztów Słow.ńska 5 Slecza 5653-1

EPILEPSIA Ilość się ataków zmniejsza w następstwie leczenia oryginalnym „Novopleptol” Apteki i składy (oc 4 zd 366-10)

Baczność!

Pensjonat Wandy Mandłowej w Puszczykowie pod Poznaniem położony w lesie jest całą zimę otwarty, 562m

„ELIBOR“

Spółka

Handlowo-

Przemysłowa

L. J. Borkowski Oddział w Łodzi

Reprezentacja S-ki z ograniczoną odpowiedzialnością

„POLSKI WĘGIEL“

zawładniają swych odbiorców o utrzymaniu na skład pierwszych tran-
sportów węgla górnośląskiego kostkowego i fabrycznego.

Sprzedaż ze składu przy ul. KILINSKIEGO № 60.

DRUKARNTA

„ROZWÓJ“

PRZYJMUJE OBSTALUNKI

wszystkie roboty
drukarskie

Okazja na Wołyniu do sprzedaży 360 morgów lasu wraz z ziemią na parcelację 5 wagonów suchej posadzki dębowej oraz miedziane dęże kotły farbiarskie wiadomość Piotrkowska 273 m 1g 2506-6

Okazyjnie para łóżek z materacami szafy (jasny dąb) otomana do sprzedania ul. Gdańska 45 m podwórzu na lewo 3683-1

Pasy transmisyjne z najlepszej skóry sprzedam Kilińskiego 105 i Skarżyński 3659-1

Pianino w dobrym stanie sprzedam Krótka 9 m 8111 p front obejrzeć można między 12-1 i 8-9 wiecz 3725-3

Palto damskie z futrzonym kołnierzem i mankietami na średnią figurę okazyjnie do sprzedania Kilińskiego 123-8 3778-1

Plac kupię oferty do Rozwoju wraz z ceną pod Plac 3727-5

Rzeźniczy sklep z urządzeniem i mieszkanem do sprzedaży zaraz wiadomość Nowo-Pańjanička 7 3710-1

Sklepowe urządzenie z mieszkaniem do sprzedania wiadomość Piaseczna 21 Chojny 7780-2

Sprzedam stół 6 krzeseł lustro muzykę szafkę Przejazd 24-3 3741-2

Sprzedaję domy młyny najajki lasy gospodarki warsztaty motory Piotrkowska 284-51 3693-5

Sprzedam maszynę do szycia w dobrym stanie i skrzypce Juliusza 27 m 45 3716-2

Sprzedaję bielizny trykotowej scena fabryczna ul. Pasta 11-1 3717-1

Sprzedam sklep składający się z pokojem i kuchnią od zaraz za cenę przystępną ul. Wysockiego №4 dawniej Leśna przy Rzgowskiej 3631-1

Sprzedam sklep spożywczy z powodu wyjazdu ul. Nowo-Zarzewska №51 3646-1

Sklep do sprzedania z powodu choroby żony wiadomość kożłowska 35 Lewandowski 3630-2

Sklep kolonialny dobrze prosperujący wraz z mieszkanem do sprzedania wiadomość ul. Kilińskiego 151 w sklepie 1865-1

Sklep spożywczy z pokojem i piwnicą dużą do sprzedania z powodu wyjazdu ul. Lubelska 12 wprost Staro-Zarzewskiej 3622-4

TELEFON kupię oferty skła dać z ceną do Rozwoju pod Telefon 3435-1

Z powodu wyjazdu sprzedam fotograficzny zakład z mieszkanem Kocicańska 31 Jackiewicz 3591-2

Zakład fotograficzny z mieszkaniem do sprzedania 450 tys. Piotrkowska 284-51 3692-3

Różne:

AAAA Kursy buchalterskie ne Pasta 13-6 ki handlowe kursy stencj arytymetyki pisma pięknego siania na maszynie 3661

AAA Korzystne miejsce nauczycielki na przygotowanie chłopca do klasy gimnazjum z ładną Portrzbne inteligentne wychowawczyni z konw. franc. Pierwszo rzędne Biuro Nauczycielskie E. Sekowskiej Przejazd 14 3715-3

Kaszerka masażystka A. Trenbler 6 Siepnia 18-20 3668-10

Kaszerka w Piotrkowskiej 33-11a p. przjazdnych pokojach 3711-5

Chłopiec w wieku do lat 15 potrzebny do kantoru Oferty sub. W. K. 100 do Redakcji tego piśmie 3693-3

Energiczna sklepowa z kilkuletnią praktyką poszukuje posady w jakimkolwiek sklepie. Łaskawe oferty do adm. Rozwoju pod Zdolna 3670-1

Francuska potrzebna na 3 godz tygodniowo do 2 chłopców 3-ciej klasy gimnazjum Kowalski Przejazd 37-24 3706-1

Inteligentna panna poszukuje miejsca jako praktykantka ekspedjentka w cukierni lub magazynie. Oferty do Redakcji Rozwoju sub. Przejazd 3714-1

Wtóra inteligentna rodzina ze chce wziąć chłopczyka trzytygodniowo do 2 chłopców jako towarzysza zabaw do chłopca w tymże wieku. Oferty proszę składać do Red. Rozwoju sub. Biaralistka 3719-1

Wundel czarny w białe łaty przybyłak się. Odebrać za zwrot kosztów Widzew Niściarniana 5-14 3725-2

Lekcji muzyki gry na fortepianie udziela uczennica instytutu muzycznego Kilińskiego 123 m 48 3717-1

Młody człowiek energiczny poszukuje jakiegokolwiek pracy przyjmie portjera woźnego gońca lub do fabryki. Oferty do Rozwoju pod Praca 3704-3

Mieszkanie duży pokój z balkonem frontowy i kuchnię na Górnym Rynku zamienię na mniejszy pokój i kuchnię w okolicy Zielonego Rynku Miłsza e. t. e. Oferty dla K. Y. do Rozwoju 3720-1

Okazja dla północzaryz sklep pracownia trykotarzy z obszernie wyrobioną klientelą z przyczyn wyjazdu zaraz do odstąpienia Kilińskiego 146 3691-1

Przybyłak się pies duży zółty tylny łapki białe pod szyją białą obrozę odebrać można za zwrot kosztów Aleksandrowska 39 Edward Zgodziński 3709-1

Poszukuje jakiegokolwiek posady łaskawe oferty do Rozwoju pod F. Z. 3673-1

Pokojuówka i człowiek do porządków potrzebny Piotrkowska 43 cukiernia 3712-1

Poszukuje się pokoju umeblowanego czystego przy inteligentnej rodzinie dla młodego inżyniera w okolicach Górnego Brzozna. Oferty sub. „Pokój 48“ 3713-1

Poszukuje się uczeń na praktykę do cukierni B. Wesołowskiej Piotrkowska 15 3708-3

Przyjmie posadę woźnego portjera kurjera kancja do 60,000 frank. wykształcenie 4 kl. Oferty w Rozwoju pod L. C. 3699-1

Poszukuje się potrzebna służąca z dobrymi świadectwami na stałą lub przychodnią. Sienkiewicza 33 3702-1

Pokoju umeblowanego większego w okolicy Piotrkowskiej poszukuje dla dwóch osób. Oferty pod „Cena“ do Redakcji 3711-2

Poszukuje się osoba do cerowania bielizny skarpetek. Zgłaszać się Emilji 35 folmark Szubbra 3697-2

Pokoju umeblowanego poszukuje Oferty pod „Pokój“ 3732-3

Wiek duży przybyłak się. Odebrać można Koziny Włodzimierska 25 Tomaszewski 3673-2

Zagubione dokumenty

Dogacka Matylda Nawrot 7 zagubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi 3647-1

Couber Paweł zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 3671-1

Dizner Bronisława Dolna 10 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi 3673-1

Fajwel Lejb Lipszyc zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 3686-2

Frenel Karol Gustaw zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 3698-3

Miller Edmund zagubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi 3654-1

Papińska Tekla uczennica Państwowej Szkoły Handlowej zagubiła matrykulę wydaną na rok 1921/22 3681-2

Reingold Egenie Hanség zagubił dowody osobiste wydane w Łodzi 3684-2

Szaja Brygiel zagubił paszport polski wydany w Kamińsku Brzezińska 94 3701-3

Skradziono paszport amerykański rodzinny wydany w Ameryce przez konsula polskiego i różne ważne dokumenty. Łaska wego znalazcę proszę o zwrot za wysokim wynagrodzeniem poczta Lubowo wieś Woźniki powiat Gniezno Jan Zdebski 3676-2

Wolski Marjan zagubił kartę bezterminowego arlopu wydaną przez P. K. U. 31 pałku. 3671-3

Władysław Maczyński zagubił kartę odroczenia wydaną przez P. K. U. 31 pałku 3726-3

Zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Janiny Komorowskiej 3661-1

Zalceńsztein Icek zagubił koncesję na jatkę z mięsem wydaną w Łodzi w 1918 roku 3700-3

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

WYWIARZA! Znajomym lub za protekcją znajomych nawet na wypłat najodpowiedniejszą podarunki gwiazdkowe najtańsze ceny Firanki płótna damskie i męskie towary pościelowe surowki i inne Kilińskiego 40 front 2 piętro 3601-1

WYWIARZA! Meble sypialne stołowe szafy łóżka stoły krzesła wiejskie oraz inne sprzedaje Piotrkowska 109 Rzędziński 3558-0

WYWIARZA! Meble łóżka szafy lustra otomany leżankę zegar bielizniarkę amwalnie kredensy fotel krzesła biurko wyprzedam tania Piotrkowska 225-3 front 3572-1

Do sprzedania gospodarstwo rolne w Poznańskim Duży wybór domów placów litografja Biuro pośrednictwa Fabjanica Garncarska №7 Z. Wajs 3630-2

Do sprzedania sklep i pokój duży zaraz Kilińskiego 187 3592-9

Do sprzedania sportowy wózek na gumach wózek duży kostium granatowy na biały jedwabnej podszywce na średnią osobę komplet kolarza z tchórzem w dobrym stanie także 6 par rogów jelenich do sprzedania wiadomość Gubernatorska 12-11 od 10 do 1, 3694-5

Dom za 10 i za 4 miliony zarob kupię Gubernatorska 80 Kurkowski 3728-1

Do sprzedania sklep spożywczy w dobrym punkcie pokój i kuchnia ul. Rzgowska 45 3688-2

Futro podróżne nowe sprzedam Kilińskiego 69 2 p front m 9 popołudniu 3707-1

Futro na wilkach podróżne okazyjnie do sprzedania Piotrkowska 182 F. Majeranowski zakład krawiecki 3632-2

Fisharmonja duża gra ręcznie i elektrycznie pianino koncertowe do sprzedania Piotrkowska 284 sklep 3714-5

Wawliarnia 3 pokoje z kuchnią do sprzedania Kadwańska 21 3655-5

Kupuje i sprzedaje domy sklepowe i majątki ziemskie wiadomość ul. Franciszkańska 81 m 28 Wl. Pągawiewcz 3705-3

Magieli do sprzedania ul. Grabowa 29 u gospodarza 3679-2

MARMELADE czysto jabłeczna lubśliwkowa twarda zgotowana na cukrze wysyła opłatnie do każdej miejscowości pocztowej w praktycznych nowych próbnych beczułkach zawartości netto cztery kilo (10 funtów) za nadesłaniem lub wpłatą na №140 417 pocztowej kasy Mp 2350, załóżona 1876 roku parowa fabryka ciast cukierni i marmelady Stanisław Gurgal Jarosław Małopol ska Wysyłek za załączeniem nie uskuteczniamy 2

CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKSCIE — 90 mk. ZWYCZAJNE — 40 mk., NEKROLOGI — 50 mk., KOMUNIKACYCH PRACY — 4 mk. DROBNE OGŁOSZENIA — 5 mk. ZA WYRAZ NAJMNIJ 50 mk. DLA POSZUKUJĄCYCH PRACY — 4 mk. OGŁOSZENIA ZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ, ZA GRANICZNE 100 PROC. DROŻEJ. Strożnica przed tekstem i w tekście dla ogłoszeń podzielona na 6 lamów, za tekstem 5 lamów, w tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi na 2, 4, i 6 lamów. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium u waży Redakcja za bezpłatne. Można zamykać wiad. „Rozwój“ w Zgierzu u p. Lacha, w Fabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.

Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.